

על תזכיר ועדת המשכורות

(מכתבי חברים)

א.

כמאה, מאתים, שלש מאות לירה ומעלה. המספרים ניתנו לנו בהכללתם בשעה שרצו ודרוש היה לפרסם, כמה ואיזה סוג של עובדים ובשלמה קבלו או לקחו אכנס של סאה, מאתים לירה ויותר וכמה, למשל, מ"ט ומספר, לדירי לא היה גם כל אסון אילו פורשו איוה השמות — הפתגם הידוע האומר Nomina sunt odiosa גם טעמו נפסל לפרקים — כי פירוש כזה היה באמת קובע סיג לכל השמועות והיה מסביר לצבור המרוגז את מצב הדברים הסמשי והיה מחזיר לו לרהובי תשובה מפרשת, מה אמת לאמתה כפי השמועה שנלכד בה ועד כמה יש בה מההפרזה הכוזבת והצבור היה מקנה לעצמו מתוך ספקים כאלה ידיעה כדורה וכנה ושוב לא היה זקוק לפירוש הנכתב ביד חבר ועדת המשכורות.

ההי בילינסון כותב: עובדיהם הדרות חייבים למסודותיהם סכום העולה למשכורתם של חצי חודש כערך, בעוד שהמסודות חייבים משכירת של יותר מחודש ימים — ההערכה זו באה מבחינה משקית אולם אין לשכוח, כי הקורא יכול לשאול, מה דאה ההי בילינסון על כך לעשות את החובות של כל המסודות לעובדים ואת החובות של העובדים לכל המסודות בעין דייסא אריסטטית אחת, שממנה צריך ללמוד קל וחומר, הרי צריך לזכור שהיהם שבין שני מיני החובות אינו שורר בפרופורציה הנזכרת בכל מוסד לחוד, ועם פירוש מתקבלת

לפני ימים מספר נתפרסם התזכיר של ועדת המשכורות (דברי תרכ"ב) ולמחרת היום בא החי בילינסון, אחד ממחברי התזכיר, והשמיענו את פירושו הוא על אותה התעודה. החי בילינסון מאמין, כי התזכיר שנתפרסם, עלול לשים קץ מצד אחד לרשלנות כלפי הקופה הצבורית — ומצד שני לשמועות המוגזמות המתהלכות ברהובי. עד כמה שקלטתי את השמועות האלה נראה לי, כי התזכיר לפי ניסוחו זה איננו עלול לשים קץ לשמועות וכו'. בצבור — ולא רק ברהובי — רווחת השמועה, כי חלק העובדים במסודות ההסתדרות וכיחוד אילו סחברי המנהלות נהגו היתר לעצמם ונטלו לצרכיהם מקומות המסודות סכומים הנונים, וראוי לציין, כי בצבור ידעו אפילו לפרוש בשמות האנשים, שנטלו רשות זו לעצמם וידעו לפרט את הסכומים, המגיעים לפי האוסרנא למאות לירות. — כזו היא השמועה וועדת המשכורות היתה חייבת לכזו בפני הרהובי — מדברי החי בילינסון נראה, שהיא התחשבה בכך — ולהודיע ספורשות, עד כמה שהשטר עות האלה יש להן על מה לשמוך או עד כמה הן קלוטות טן האויר, אולם התזכיר מסתפק במסירת מודעה, כי חובות העובדים למסודות והאבנסים בהכללתם מניעים לכך וכך, מה שנותן להגיה, כי כאן נכללו אבני סים החל מסכום של איוו גרושים וכלה

תמונה אחרת במקצת ומה שמתבטל בתוך החשבון הכולל מתבלט בחשבון המפורט. והלא הקורא יתמה, למה נתערכבו שנים אלה, בה בשעה שיש כאן לפנינו שני סוגים של עובדים, סוג אחד שלא קבל את משכורתו במערה זסוג שני שקבל עוד למעלה משכורתו, שהרי הקורא רשאי להקשות: למה ראו המסודות לעזוב את הראשונים לאנחות, בעוד שהאחרונים זכו לקבל עוד מנה אחת אפים? ולמה נתנלגלה להם זכות זו? האם באמת ידע הרהובי מה שנכא בשנתעקש לומר, כי זכות מיוחדת זו עמדה רק או בעיקר לאלה, אשר בתוקף היותם מסונים על המסודות היו מקורבים לקופותיהם? או שטא אין בפי הרהובי אלא שקר וכזב? השאלה הזו, שהיא בני-אב לכל השמועות המוגזמות או שאינן מוגזמות, לא נתרצה והיא עומדת בעינה, כפרט לאחר שנים התזכיר מציין, כי בסוג, איהמדרים במשכורות נכנסים גם, אחרים ממנהליהם המסודות, האם באמת אין הצבור רשאי לדעת כבידור את חטא-מנהליו, מי, כמה ולמה חטאו? נאילו הייתי נקט את לשונו של אורי צבי גרינברג הייתי שואל: כלום אין הגיונות רשאים להרהר אחרי מרותו של הגנרליסמוס שפרח? שטא דוקא מהמנהלים האלה יוצאים לפנינו ומטיפים לנו השכם והערב חלוציות, הייצמטוב, התסרה ושטא דוקא מהם מרביים בשם הצבור מעל בימות חשובות ואולי אין אותו הרהובי העלוב מרואה, כי שליהיו יהיו מאלה שנהגו — אם לרבר בלשונו הרכה של החי בילינסון — סדת, רשלנות כלפי הקופה הצבורית או — כפי שנראה לי לנסח:

שם ערו בקדשים? החי בילינסון מציין, כי התזכיר אומר לנו, שהרוב המכריע של עובדי ההסתדרות — יותר מ-600 איש — היו מקבלים את משכורתם לפי הדרגה. דומני, שהצבור המתמרמר והשמועות הרעות שפשטו בקרבנו לא דנו ברנת-חיהם של הרוב המכריע אלא דוקא למיעוט הבלתי-מכריע, התכוונו ורצו לדעת, מי ומי הכריע, כי אלה יזכו להטנות על המיעוט הזה ועד כמה היתה ההכרעה בידיהם עצמם בתוקף היותם אדוני-המסודות? הרי התזכיר אינו סוצא הצדקה לזכויותיו של המיעוט הבלתי-מכריע הזה, לא במצבו המשפחתי ולא בטעמים אחרים, לנה איפוא ריתה עליהם הכתוב שבתזכיר והסתפק במטרות סתומות, סכומים ניכרים, חובות לא קטנים? ולמה לא יבין החי בילינסון, שקראי התזכיר לתומם הסכומים — מעשה שטן — כי על המיעוט הזה זכו להטנות דוקא מקרני-שיההסתדרות, מטילים השד בוערת-המשכורות, שאמרה לחמת על צוונר-תיהם ולפרט את הצבור הממתין לקושש דברי-אמת כפרסום-בקורת שיש בה הכלליתית? ולכסף: בדבר חמור קא עסקינין, כמה שהחי בילינסון קורא, שהרה כספית, שהרהרה רכה למעט כמתום ולהרבות במפורש, התזכיר סתם וזה לקויו, אלא שסעוות כזה יוכל עוד לתקון, אני ושכמותי מחכים לכך.

דב שטוק

החי פ. ב. הנפה להמתיק במקצת את הדין על אלה שקבלו משכורת, העולה בסכומים ניכרים על דרגת ההסתדרות ומהם

שנכנסו מלבד זה גם בחובות לא קטנים כללי, עיי השואה למשכורות הנהוגות, בעד לם של לא פועלים, אולי יש טעם לפני נדיה כזאת כלפי מקטרגים סן החוץ, אשר יבואו לנצל את תזכיר הועדה למטרותיהם, אולם כלום נבוא בקרבנו להעריך דברים באמת-סרה סן החוץ? גם החי פ. ב. יודע אמנם שצבור הפועלים, יגיש לפעולתו ולעוכרי מסודותיו באמת מדה אחרת וכדרישות אחרות, אולם לדעתו, גם הצבור הזה חייב לקחת בחשבון וכו', נניח שבהתחשב עם כל הנימוקים ישלים הצבור עם הוספות נחוצות, גלוי יות וכירות למפרע, אבל בשום אופן אי אפשר למצוא הצדקה כל שהיא לאבנסים, בו בוסן שהפועלים העובדים יום-יומים בשבוע כסולל בונה חכו ומחכים חדשים לתשלום כפתקאות, הנה עובדות שמועות בצבור ומסקורות כמעט בטוהים, שמנהל פלוגי או נזכר אלסונו קבלו את משכורתם לשבעה-שמונה חדשים למפרע, ודוקא בסומונים, אל תבואו להצדיק את זה בכל מיני גורמים כגון: סצב משפחתי, אסונית ומסומנים מיוחדים, כי מי בדיק את סצב משפחתם של אלה המחכים חדשים לתשד לום בעד יום עבודתם בשבוע? מי התענין באסוניתיהם? והסצב המיוחד שלהם הרי ידוע הוא גם ידוע.

הרדיח לא שם קץ כללי, כמו שהחי פ. ב. חושב, לכל השמועות המוגזמות הסת-הלכות ברהובי, הוא רק אישר חלק מהם, ועוד הרבה שאלות בפי הצבור, וגם, ההשבין הכוללי של חצי חודש

משכורת, שהמסודות חייבים לעובדיהם יותר משהעובדים חייבים למסודות, אל ישלה את נפשנו לומר, כי אין לפנינו הופעה משקית מסכנת. כי הופעה חברותית מסוכנת כאן, בזה הרי מודה גם החי בילינסון, וכאן השפעה ישראל, בכל מיני דרכים על הצד המשקי-וטעות היא לחשוב, כי הצבור מחכה לת-שוכה סועדת המשכורת אם גרם משהו עיי משכורתו, הוספתו ואבנסיו הפסדים למסוד, הלא על הדברים היו מתלחשים בצבור, ואלה עוכרי המסודות שלא זכו בהוספות ואבנסים וראי ידעו זמן רב לפני התפרסם הדו"ח. כלום לא השפיע זה באופן ספיקולוגי לרע על מסירותם למסוד ואחריותם בעבודותיו? עבירה נוררת עכירה, והמסוד, כסובן, לא הרויח מזה מהצד החפרי, והצד החברתי הרי נפגם לרנלי זה במדה נכרת לא רק בתוך המסודות כי גם בתוך הצבור כולו, וכו יודע אם משהו מהיוצאים את הארץ נבואו להצדיק את מעשהו בעיני עצמו לא הביא בחשבון בין כל הצדקותיה גם את זה, כי רבים הם העומרים תוהים, ומחשבה סתגנכת: אם כן — למה זה אנכי? לכן, לשם תיקון כל שהיא של סצב הענינים, ולא, חלילה, רק סתוך שאיפה נפרות לנקמה, על כל אלה לנשוא את ענשם בכל חוסרתו.

עפולה. י. סטבסקי

בעצמ רב קראתי את תזכיר ועדת המשכורות, יש להצטרף על שועדה זו כה אחרה בעבודתה עד שהמכונה כולה העלתה

חלורה ומי יודע אם הדבר עוד ניתן לתיקון. ושבעתים יצר לחבר הנאמן להסתדרותו על קול הרמטה הרקהי העולה מתוך התזכיר. לפנינו הופעה חברותית מסוכנת ומכשילה. וחברי הועדה רואים כאן רק פגם.

לצורך הפועלים העומד בחזית יש הרשות לדעת בדיוק מי ומי החייבים ומי מעל באמון שולחיו. עלינו לדעת, אם לא מהסדר ועד הטפחות פשה בנו הנגע!

יודע אני מקרים שעובר פשוט עבר את חשבוננו — והרי הוא נפגש מיד בצעקות מצד מנהלי העבודה או מנהלי החשבונות המזכירים לה, כי ככה לא יעשה ברכוש הצבור. מדוע שוכחים ואת המנהלים עצמם? ראיתי השנה, שחבר שטייל למידון חלה בדרך, כשבדיה. פנה לקופית, והתשובה היתה: אין אנו אחראים לטיולים. כל התחנונים לא הועילו: לא כלכלה, לא הוצאת הדרך הזויה לת"א. רק עזרה מדי צינית בלבד. איני יודע אם צדקה קופית בהחסירה, כי מה חטאו ומה פשעו של החבר שיצא לטייל ולהכיר את נוף מולדתו. אולי יקל לו הפייל את המבל, ובהכירו את הארץ וגם את שטמטה ידע על מה הוא סובל. אולם נניח, שהצדק עם המחמירים, לפי החוק והסדר. אם כן, לפי איזה חוק ואיזה סדר חייבים חברים אחראים סכום גדול כזה למסדר עני כזה?

חברי ועדת המשכורת] התמרמרות החברים רבה, הוזהרו בשתיקתכם פן תגדשו את הסאה וגרמתם להתפרצות בלתי רצויה. טהרו את האתמוספירה, כי את נפש ההסתדרות קובעים הרברים האלה.

אין לי שום נטיות אישיות, כי חייל פשוט אני בצבא הנאמן. וכתבתי מה שכתבתי מתוך כאב צורב.

יבנאל. ש. מדגלית

ד.

אנו רואים בתזכיר כי 70 פקיד מ־600 עברו על הדרגה הקבועה. כלומר אחוז קטן בערך. המספרים האלה יכולים במדה ידועה לסתור את השמועות הסתהל־כות בצבור הרחב אודות המספר העצום של הפקידים שעברו על הדרגה, אולם חבל שאין התזכיר מצוין מי הם הפקידים האלה, ולאיזה סוג הם שייכים, ואם יתברר, כי ברובם המכריע הם שייכים לסוג הפקידים המנהלים את מוסדותינו, יאמר לנו המספר הזה הרבה.

מוסדותינו הם מוסדות של פועלים, ולא כל מה שמותר במסדר כללי מותר גם במסדר הסתדרותי. זכות הקיום של מוסדו־תינו היא בזה שהם מוסדות דימוקרטיים, מוסדות שהפועל יכול וצריך לחוות עליהם את דעתו. חיו של צבור הפועלים הרחב צריכים לשמש קנה מדה לחייהם של אלה שהצבור שולח לנהל אותו ולהדריכו, ואם אין הדבר כך, אם מוסדותינו הם ככל המוסדות הרי יש בהם פגם גדול, אשר אם לא יתוקן בעוד מועד — ישלול ממוסדותינו את זכות קיומם.

ופגם קשה כזה ישנו במוסדותינו, אם בין 600 פקידים יכולים להמצא 70 איש מראשי המוסדות העובדים על הדרגה הקבועה בהסתדרות, אם נוצר הויץ בין פקיד לפקיד ותהום בין פקיד לצבור הרחב.

התזכיר רוצה להצדיק במקצת את שבעים אלה בזה שהם זקיקים בהוצאות מיוחדות וכי, אבל אם אין הדרגה ההסתדרותית מטפלת בהוצאות מיוחדות, צריך היה הועד הפועל לקבוע הוספה ולא שהוספה זו תסודר ע"י המוסד עצמו.

אם יכול להוצר הבדל בזה שאחדים מקבלים בקושי רב את משכורתם הקבועה ואחרים מקציבים לעצמם הוספות — אזי לא נתפלא על המרחק הרב המפריד בין המוסד ובין הצבור הרחב. אילו רצו סקידים אלה להתחשב עם המצב — לא היינו עומדים עתה לפני העוברה המעציבה הזו, זה מראה שבחבר העובדים שלנו ישנם אנשים אשר קשי השעה אינו נונע להם והם עומדים בניגוד נמור לרוחה של ההסתדרות. התזכיר סדניש שההבדלים בין הדרגה ובין ההוספות השונות ליוקר החיים וכי — הם בסך הכל איזה מאות לירות לחודש. מספר לירות זה בתנאים שלנו ערכו רב, אולם לא עצם המכום חשוב כל כך כמו העובדה כשהיא לעצמה. ההבדל בין פועל המשתכר מיום יומים עבודה לשוכע או מסווג — ובין שליחו העובד במסדר, שהדרגה הקבועה המבטיחה לו קיום בטוח אינה מספקת לו — עומד בניגוד נמור לכיוונם של מוסדותינו.

וכן ראבנסיים, גם כאן אין התזכיר מפרט לאיזה סוג של עובדים שייכים אלה שלקחו אבנסיים ואלה שהמוסדות חייבים להם, בצבור הרחב נוטים להאמין, שדוקא אלה העובדים על הדרגה הקבועה הם הנהנים מן האבנסיים, ולעומתם ישנו צבור

גדול של עובדים אשר אינם מקבלים את משכורתם זה מכמה חדשים. ושוב, בתזכיר ישנה הרגשה, שהמוסדות חייבים לעובדיהם יותר מאשר העובדים למוסדות. אפשר היה לחכות שהתזכיר ידגיש את ההוספה המכר איבה הזו, שבזמן שהמון העובדים אינו מקבל את שכרו כסדר, בו בזמן ישנו מספר עובדים הלוקחים להם על חשבון העובדים הללו אבנסיים שאפשר לסלקם רק בשנה שנתים, כיצד אפשר לקחת אבנסיים בסכום של 3000 לירות בשעה שחייבים אלפי לירות לקיבוצים ולעובדים בודדים?

והפועל הפשוט יאמר לנפשו: ישנם בין שליחי, או בין אלה ששליחו מנו לנהל את מוסדותי, אשר סבלי אינו סבלם, אשר חיי אינם קנה מדה בשבילם, ואת ההתמרמרות האישית יעביר על עצם המוסד.

התזכיר עומד רק פעם אחת וכאופן חלש על זה שמצד הועד הפועל לא היתה הבקורת הדרושה על המוסדות, אולם בקר־אנו בתזכיר זה סלוזה אותנו ההכרה שהוהים לא השניח על המוסדות ולא מלא את חובתו כלפי שליחו.

כלום לא ידוע היה לועהים שעובדים על הדרגה הקבועה בהסתדרות? מדוע איפוא לא הפסיק את הרעה מראשית? האם בשתיקתו ובאי־התערבותו לא נרם למצב שילך ויטשך?

וזהו הצד המכאיב ביותר: הוסר הבקורת, התזכיר ישלול הרבה מן הגוומאות הנפוצות בצבור, אולם את עצם המרירות לא ימתיק.